

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2020)0206

2020 m. liepos 17–21 d. neeilinio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvados

2020 m. liepos 23 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2020 m. liepos 17–21 d. neeilinio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadų (2020/2732(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 225, 295, 310, 311, 312, 323 ir 324 straipsnius bei Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 2, 3 ir 15 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 14 d. rezoliuciją „2021–2027 m. daugiametė finansinė programa. Parlamento pozicija siekiant susitarimo“¹,
  - atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 10 d. rezoliuciją „2021–2027 m. daugiametė finansinė programa ir nuosavi ištekliai: laikas pateisinti piliečių lūkesčius“²,
  - atsižvelgdamas į savo 2020 m. gegužės 15 d. rezoliuciją dėl naujos daugiametės finansinės programos, nuosavų išteklių ir gaivinimo plano³,
  - atsižvelgdama į 2020 m. liepos 21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi COVID-19 protrūkis nusinešė tūkstančius gyvybių Europoje ir pasaulyje ir sukėlė precedento neturinčią krizę, sukėlusią pražūtingų pasekmių žmonėms, šeimoms, darbuotojams ir įmonėms, ir todėl reikia reaguoti precedento neturinčiu būdu;
- B. kadangi Europos ekonomikos gaivinimas turėtų būti grindžiamas Europos žaliuoju kursu, Europos skaitmenine darbotvarka, nauja pramonės strategija ir verslumu, kad po šios krizės mūsų ekonomika būtų stipresnė, atsparesnė, tvaresnė ir konkurencingesnė;
- C. kadangi ES ir jos valstybės narės yra įsipareigojusios įgyvendinti JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., Europos socialinių teisių ramstį ir Paryžiaus susitarimą;

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2018)0449.

² Priimti tekstai, P9_TA(2019)0032.

³ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0124.

- D. kadangi bendrajai rinkai gresia nepataisomi iškraipymai;
  - E. kadangi Europos Vadovų Taryba savo poziciją priėmė labai vėlai, po trijų negalutinių aukščiausiojo lygio susitikimų, taip vilkindama derybas dėl daugiamečių finansinės programos (DFP);
  - F. kadangi DFP įtvirtinti ilgalaikiai ES prioritetai neturi būti aukojami dėl ekonomikos gaivinimo;
  - G. kadangi Parlamentas turėtų visapusiškai dalyvauti įgyvendinant ekonomikos gaivinimo priemonę, susijusią tiek su skolinimosi, tiek su skolinimo operacijomis;
  - H. kadangi Parlamentas yra garantas užtikrinant skaidrų ir demokratinį atsigavimą ir turi būti įtrauktas vykdant ekonomikos gaivinimo plano *ex post* ir *ex ante* kontrolę;
1. gedi koronaviruso aukų ir reiškia pagarbą visiems su pandemija kovojusiems darbuotojams; mano, kad tokiais precedento neturinčiomis išskirtinėmis aplinkybėmis europiečių bendra pareiga laikytis solidarumo;
  2. palankiai vertina tai, kad valstybių ir vyriausybių vadovai pritarė Ekonomikos gaivinimo fondui, kurį gegužės mėn. pasiūlė Europos Parlamentas; pripažįsta, kad ekonomikos gaivinimo priemonės sukūrimas yra istorinis ES žingsnis; vis dėlto apgailestauja, kad galutiniame susitarime sumažinta dotacijų dalis; primena, kad teisinis pagrindas, pasirinktas siekiant sukurti ekonomikos gaivinimo priemonę, nesuteikia išrinktiesiems Europos Parlamento nariams oficialaus vaidmens;
  3. tačiau nepitaria dabartiniam politiniam susitarimui dėl 2021–2027 m. DFP; yra pasirengęs nedelsiant pradėti konstruktyvias derybas su Taryba siekiant patobulinti pasiūlymą; primena Parlamento įgaliojimus nuo 2018 m. lapkričio mėn.; pabrėžia, kad Europos Parlamentas turi pritarti susitarimui dėl DFP reglamento pagal SESV 312 straipsnį;
  4. apgailestauja dėl to, kad pernelyg dažnai vien tik laikantis nacionalinių interesų ir pozicijų kyla pavojus, kad nebus priimti bendri sprendimai, kurie yra visuotinai svarbūs; įspėja, kad DFP biudžeto mažinimas prieštarauja ES tikslams; mano, kad, pavyzdžiui, atsisakymas į pasaulinę pandemiją, siūlomas asignavimų sveikatos ir mokslinių tyrimų programoms mažinimas yra pavojingas; mano, kad siūlomas asignavimų švietimui, skaitmeninei transformacijai ir inovacijoms sumažinimas keltų pavojų būsimos europiečių kartos ateičiai; mano, kad siūlomas asignavimų programoms, kuriomis remiama nuo anglies priklausomų regionų pertvarka, sumažinimas prieštarauja ES žaliojo kurso darbotvarkei; mano, kad siūlomas asignavimų prieglobsčiui, migracijai ir sienų valdymui sumažinimas kelia pavojų ES statusui vis nepastovesniame ir neramesniame pasaulyje;
  5. mano, kad ES valstybių ir vyriausybių vadovams nepavyko išspręsti klausimo dėl ekonomikos gaivinimo priemonės skolos grąžinimo plano; primena, kad tai galima padaryti tik trimis būdais: toliau mažinti asignavimus ES pridėtinę vertę turinčioms programoms iki 2058 m., didinti valstybių narių įnašus arba sukurti naujus nuosavus išteklius; mano, kad tik sukūrus naujus nuosavus išteklius būtų galima grąžinti ES skolą, kartu išgelbėjant ES biudžetą ir sumažinant fiskalinį spaudimą nacionaliniams išdams ir ES piliečiams; primena, kad naujų nuosavų išteklių sukūrimas yra vienintelis Parlamentui priimtinas skolos grąžinimo būdas,

6. apgailestauja dėl to, kad Europos Vadovų Taryba atmetė pasiūlytą tarpinį sprendimą, kuriuo buvo siekiama patenkinti neatidėliotinus 2020 m. investicijų finansavimo poreikius, siekiant pasiūlyti ES piliečiams ir paramos gavėjams skubų atsaką reaguojant į krizę ir užtikrinti reikiamą finansavimą tarp pirmųjų reagavimo priemonių bei ekonomikos atsigavimą ilgesniuoju laikotarpiu;
7. primena, kad Europos Vadovų Tarybos išvados dėl DFP tėra politinis valstybių ir vyriausybių vadovų susitarimas; pabrėžia, kad Parlamentas automatiškai nepatvirtins susiderėto teksto kaip *fait accompli* ir yra pasirengęs nepritari DFP, kol būsimoje Parlamento ir Tarybos derybose nebus pasiektas priimtinas susitarimas; primena, kad Parlamentas, kaip viena iš teisėkūros institucijų, turės pritari dėl visų 40 ES programų, finansuojamų pagal DFP;
8. paveda atitinkamoms Parlamento grupėms derėtis dėl susijusių teisėkūros dokumentų pagal atitinkamus Parlamento įgaliojimus dėl trišalių dialogų; paveda savo derybų grupei DFP ir nuosavų išteklių klausimais derėtis remiantis šiais įgaliojimais;

Parlamento prioritetai siekiant bendro susitarimo

Teisinė valstybė

9. labai apgailestauja dėl to, kad Europos Vadovų Taryba gerokai susilpnino Komisijos ir Parlamento pastangas laikytis teisinės valstybės, pagrindinių teisių ir demokratijos principų įgyvendinant DFP ir priemonę „Next Generation EU“ (toliau – NGEU); dar kartą patvirtina savo reikalavimą užbaigti vienos iš teisėkūros institucijų darbą dėl Komisijos siūlomo ES biudžeto apsaugos mechanizmo, kai kyla sisteminė grėsmė ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms ir kai kyla pavojus Sąjungos finansiniams interesams; pabrėžia, jog tam, kad šis mechanizmas būtų veiksmingas, jis turėtų būti aktyvuotas atvirktine kvalifikuota balsų dauguma; pabrėžia, kad šis mechanizmas neturi daryti poveikio valdžios sektoriaus subjektų ar valstybių narių pareigai atlikti mokėjimus galutiniams paramos gavėjams arba lėšų gavėjams; pabrėžia, kad Reglamentas dėl teisinės valstybės principo bus priimtas taikant bendro sprendimo procedūrą;

Nuosavi ištekliai

10. dar kartą pakartoja, kad Parlamentas nepritar DFP be susitarimo dėl ES nuosavų išteklių sistemos reformos, įskaitant naujų nuosavų išteklių krepšelio sukūrimą iki 2021–2027 m. DFP laikotarpio pabaigos, kuriuo turėtų būti siekiama padengti bent su NGEU susijusias išlaidas (pagrindinę sumą ir palūkanas), kad būtų užtikrintas NGEU skolos gražinimo plano patikimumas ir tvarumas; pabrėžia, kad šiuo krepšeliu taip pat turėtų būti siekiama sumažinti BNP pagrįstų įnašų dalį;
11. todėl pabrėžia, kad ši reforma turėtų apimti naujų nuosavų išteklių krepšelį, kuris nuo 2021 m. sausio 1 d. turi būti įtrauktas į Sąjungos biudžetą; pabrėžia, kad įnašas už plastiką yra tik pirmas dalinis žingsnis patenkinant šiuos Parlamento lūkesčius; ketina derėtis dėl teisiškai privalomo tvarkaraščio, dėl kurio susitartų biudžeto valdymo institucija, kad per pirmąją kitos DFP laikotarpio pusę būtų nustatyti papildomi nauji nuosavi ištekliai, pvz., ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ir pajamos, gautos iš bet kurios būsimos plėtros), pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas, skaitmeninis mokestis, finansinių sandorių mokestis ir bendra konsoliduotoji pelno mokesčio bazė; ragina pasinaudoti DFP laikotarpio vidurio tikslinimu, kad prireikus

papildomi nuosavi ištekliai būtų pridėti antroje 2021–2027 m. DFP laikotarpio pusėje ir užtikrinta, kad iki 2021–2027 m. DFP laikotarpio pabaigos tikslas būtų pasiektas;

12. pakartoja, jog tvirtai pritaria tam, kad būtų kuo greičiau atsisakyta absoliučiai visų lengvatų ir korekcijos mechanizmų; apgailestauja, kad Europos Vadovų Taryba ne tik išsaugojo, bet ir padidino korekcijas, kuriomis naudojasi kai kurios valstybės narės; pakartoja savo poziciją dėl muitų surinkimo kaštų, kurie, kaip turėtų būti nustatyta, turėtų sudaryti 10 proc. jų pradinės vertės;

ES pavyzdinės programos

13. apgailestauja, kad tiek 2021–2027 m. DFP, tiek pagal NGEU sumažintos lėšos į ateitį orientuotoms programoms; mano, kad taip bus pakirstas tvaraus ir atsparaus atsigavimo pagrindas; laikosi nuomonės, kad mažesnė negu Komisijos pasiūlyme numatyta 2021–2027 m. DFP nėra nei perspektyvi, nei priimtina; pabrėžia, jog naujausiame Komisijos pasiūlyme keletui šių programų numatytas labai menkas finansavimas, darant prielaidą, kad jis bus papildytas pagal NGEU; apgailestauja, kad Europos Vadovų Taryba nusisuko nuo šios logikos ir atšaukė didžiąją papildomų lėšų dalį; pakartoja, kad yra tvirtai pasiryžęs ginti deramą kitos DFP ir jos ilgalaikių investicijų bei politikos finansavimą, nes jos neturėtų nukentėti dėl būtinybės nedelsiant finansuoti ekonomikos gaivinimo priemonę; ketina derėtis dėl tikslingo pastiprinimo pavyzdinėms ES programoms kitoje DFP;
14. pabrėžia, kad per tarpinstitucines derybas turėtų būti aptartos DFP sumos kiekvienai išlaidų kategorijai ir programai; atkreipia dėmesį į tai, jog šiuo metu esama pavojaus, kad finansavimas pavyzdinėms programoms 2020–2021 m. laikotarpiu staigiai kris; be to, pažymi, kad nuo 2024 m. visas ES biudžetas bus mažesnis negu 2020 m., taigi kils grėsmė ES įsipareigojimams ir prioritetams, pirmiausia numatytiems pagal Žaliąjį kursą ir skaitmeninę darbotvarkę; primygtinai laikosi nuomonės, kad, tikslingai didinant Europos Vadovų Tarybos pasiūlytas sumas, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas programoms klimato, skaitmeninės pertvarkos, sveikatos, jaunimo, kultūros, infrastruktūros, mokslinių tyrimų, sienų valdymo ir solidarumo srityse (pvz., programoms „Europos Horizontas“, „InvestEU“ ir „Erasmus+“, vaiko garantijų sistemos, Teisingos pertvarkos fondui, Skaitmeninės Europos programai, Europos infrastruktūros tinklų priemonei, programoms „LIFE+“ ir „ES – sveikatos labui“, Integruoto sienų valdymo fondui, programai „Kūrybiška Europa“, Teisių ir vertybių programai, Europos gynybos fondui, Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonei (KVTBP) bei humanitarinei pagalbai), taip pat reikiamoms ES agentūroms ir Europos prokuratūrai);

Horizontalieji klausimai

15. pabrėžia, jog, norint suderinti politinius prioritetus ir išlaidų programas, nepaprastai svarbu, kad horizontalieji principai būtų įtraukiami ne tik į DFP ir NGEU reglamentus, bet ir į visus kitus susijusius teisės aktus bei JT darnaus vystymosi tikslus, kad jų būtų laikomasi siekiant ilgalaikių konkurencingumo ir į ateitį orientuotų ES tikslų, teisingos ir socialiai įtraukios pertvarkos bei teisiškai privalomų tikslų 30 proc. išlaidų skirti klimato politikai ir 10 proc. išlaidų skirti biologinei įvairovei; todėl pabrėžia, kad turėtų būti skubiai priimta skaidri, išsami ir prasminga su klimato politika ir biologine įvairove susijusių išlaidų stebėjimo metodika, kuri prireikus galėtų būti koreguojama atliekant DFP laikotarpio vidurio tikslinimą; pažymi, kad DFP ir NGEU reglamentuose turi būti įtvirtintas principas nepakenkti; be to, akcentuoja būtinybę pamažu atsisakyti subsidijų

iškastiniam kurui; ragina Komisiją svarstyti galimybę remtis Taksonomijos reglamentu sprendžiant investicijų klausimą;

16. tvirtai pritaria tam, kad į DFP ir NGEU reglamentus būtų įtraukti lyčių aspekto integravimo ir poveikio lytims įpareigojimai (biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą); todėl mano, kad turėtų būti skubiai priimta skaidri, išsami ir prasminga stebėjimo metodika, kuri prireikus būtų koreguojama atliekant DFP laikotarpio vidurio tikslinimą;
17. ragina užtikrinti, kad teisiškai privalomas DFP laikotarpio vidurio tikslinimas įsigaliotų vėliausiai 2024 m. pabaigoje; pabrėžia, kad šis tikslinimas turi apimti 2025–2027 m. laikotarpio viršutines ribas, įsipareigojimams nepriskirtų ir nebepriskiriamų NGEU asignavimų perskirstymą, papildomų nuosavų išteklių taikymą bei klimato politikos ir biologinės įvairovės tikslų įgyvendinimą;
18. pabrėžia, kad DFP lankstumo nuostatos, dėl kurių buvo susitarta per ankstesnes derybas dėl DFP, pasirodė esančios būtinos, kad biudžeto valdymo institucijos dabartiniu laikotarpiu galėtų įveikti precedento neturinčias ir nenumatytas krizes; todėl mano, kad Komisijos siūlomos DFP lankstumo nuostatos yra minimumas, kuris turi būti kitoje DFP, ir ketina derėtis dėl kitų patobulinimų; šiuo atžvilgiu prieštarauja bandymams sumažinti ir sujungti DFP specialiąsias priemones ir teigia, kad joms, tiek įsipareigojimams, tiek mokėjimams, numatytos lėšos turėtų būti skaičiuojamos viršijant DFP viršutines ribas; be to, primygtinai ragina nustatyti tokio dydžio viršutines ribas, kad būtų palikta pakankamai nepaskirstytų maržų, viršijančių programos paketų;

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė ir demokratijos principas

19. atkreipia dėmesį į susitarimą dėl bendros NGEU apimties; apgailestauja dėl to, kad buvo drastiškai sumažinti dotacijų komponentai, o tai sutrikdė dotacijų ir paskolų pusiausvyrą ir pakenks ekonomikos gaivinimo pastangoms, ypač atšaukus novatoriškas programas, pvz., Mokymo palaikymo priemonę; mano, kad dėl šių sumažinimų sumenks priemonės pajėgumas ir jos poveikis transformuojant ekonomiką; apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės ir vėl derėjosi atsižvelgdamos į veiklos biudžeto balansą ir visiškai nepaisydamos bendros buvimo bendrosios rinkos ir visos ES narėmis naudosis; ragina Tarybą pagrįsti, kodėl per pandemiją drastiškai sumažintos iniciatyvai „ReactEU“, programoms „Europos horizontas“, „EU4Health“ ir KPTBP skiriamos lėšos ir, laikantis žaliojo kurso, programai „InvestEU“ bei Teisingos pertvarkos fondui skiriamos lėšos;
20. ragina užtikrinti, kad vykdant reformas ir investicijas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę būtų kuriama sąveika su esamais ES fondais bei tikslais ir būtų kuriama reali Europos pridėtinė vertė ir siekiama ilgalaikių tikslų;
21. prieštarauja Europos Vadovų Tarybos pozicijai dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės valdymo, kurį vykdant nukrypstama nuo Bendrijos metodo ir taikomas tarpvyriausybiniis požiūris; mano, kad toks požiūris tik apsunkins Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės veikimą ir susilpnins jos teisėtumą; primena, kad Parlamentas yra vienintelė tiesiogiai renkama ES institucija; ragina taikyti *ex ante* demokratinę ir parlamentinę kontrolę, todėl reikalauja būti įtrauktas priimant delegaliuosius aktus, taip pat atliekant *ex post* tikrinimą, ar lėšos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę yra išleidžiamos tinkamai, atitinka ES piliečių interesus, užtikrina tikrą jų pridėtinę vertę ES ir jomis remiamas ekonominis ir

socialinis atsparumas; reikalauja visiško galutinių naudos gavėjų skaidrumo; tvirtai laikosi nuomonės, kad už Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę atsakingi Komisijos nariai turėtų būti visiškai atskaitingi Parlamentui;

22. primena, kad Parlamentas kartu su Taryba yra biudžeto valdymo institucija; todėl reikalauja, kad galėtų visapusiškai dalyvauti taikant ekonomikos gaivinimo priemonę, laikantis Bendrijos metodo; prašo, kad Komisija pateiktų tikslinę Finansinio reglamento ir Tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo peržiūrą, siekiant įtvirtinti biudžeto valdymo institucijos vaidmenį suteikiant leidimą per metinę biudžeto procedūrą naudoti išorės asignuotąsias pajamas;
23. pabrėžia, kad aiškus ir realistiškas skolų grąžinimo planas yra labai svarbus bendrai NGEU sėkmei ir yra visos ES patikimumo išbandymas; mano, kad susidariusi skola neturi būti grąžinama būsimų ES biudžetų ir būsimų Europos piliečių kartų sąskaita ir kad reikia kuo greičiau padėti ją mokėti; ragina teikti aiškią informaciją apie Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės išlaidas ir šiuo tikslu taikyti atitinkamus skaidrumo reikalavimus, įskaitant reikalavimus skelbti galutinių naudos gavėjų sąrašą;
24. pabrėžia, kad visos su NGEU susijusios išlaidos (pagrindinės išlaidos ir palūkanos) turėtų būti įtrauktos į biudžetą viršijant viršutines DFP ribas;

Apsaugos priemonė paramos pagal ES programas gavėjams arba nenumatytų atvejų planas

25. atkreipia dėmesį į tai, kad nuo 2018 m. lapkričio mėn. buvo pasirengęs derėtis, ir pabrėžia, kad jo nebus galima priversti priimti prastą susitarimą; pareiškia apie savo ketinimą pradėti konstruktyvias derybas su Taryba dėl visų pirmiau nurodytų aspektų, kad būtų duotas pritarimas reglamentui dėl 2021–2027 m. DFP;
26. vis dėlto mano, kad politinį susitarimą dėl kitos DFP reikia pasiekti ne vėliau kaip iki spalio mėn. pabaigos, kad nebūtų kliūčių nuo 2021 m. sausio 1 d. sklandžiai pradėti naujas programas; primena, kad tuo atveju, jei nauja DFP nebus patvirtinta laiku, SESV 312 straipsnio 4 dalyje numatyta galimybė laikinai pratęsti viršutinių ribų ir kitų dabartinės programos paskutinių metų nuostatų galiojimą; atkreipia dėmesį į tai, kad DFP nenumatytų atvejų planas tiek teisiniu, tiek politiniu požiūriu visiškai suderinamas su ekonomikos gaivinimo planu ir naujų DFP programų priėmimu;

o

o o

27. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Europos Vadovų Tarybai ir Komisijai.